

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง
พระราชบัญญัติ
หอการค้า (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๗/๒๕๖๓

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นเรื่องด่วน เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ และได้เข้าสู่อการพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ธันวาคม ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

จัดทำโดย

นายณัฐ ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
ร้อยตำรวจเอกหญิง วิริญญา ประสพสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายบุญสงค์ ทองอินทร์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายณัฐพล นันทมานพ ประชุมญาติ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวบุษบา เสือแป้น	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นเรื่องด่วน เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ และได้เข้าสู่อภิปรายของสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓ โดยภายหลังจากรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ได้แถลงหลักการและเหตุผลพร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแล้ว ประธานในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้สั่งเลื่อนการประชุม และได้มีการประชุมต่อในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ได้แถลงหลักการและเหตุผลพร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังนี้

หลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ของหอการค้าในการดำเนินการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ (๑))
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมมติของที่ประชุมใหญ่ในการเลิกหอการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ (๑))
- (๓) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา และบันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๕ ในหน้าที่ ๔ และ ๕ ของเอกสารฉบับนี้

สำหรับเหตุผล มีดังนี้ โดยที่พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยกำหนดหน้าที่ของหอการค้าในการดำเนินการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมการค้าและการประกอบวิสาหกิจของสมาชิกได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งแก้ไขหลักเกณฑ์การเลิกหอการค้าโดยมติของที่ประชุมใหญ่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของร่างพระราชบัญญัติ

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ได้กล่าวถึงความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ว่า มีเนื้อหาเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ รวม ๓ ประเด็น กล่าวคือ

ประเด็นที่ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจที่สำคัญของหอการค้าทั้ง ๔ ประเภทตามพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ อันได้แก่ หอการค้าจังหวัด หอการค้าไทย หอการค้าต่างประเทศ และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ตัวอย่างเช่น

(๑) เพิ่มอำนาจให้หอการค้าสามารถรับรองเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ทางการค้าระหว่างประเทศแทนกรมการกงสุล เช่น ใบรับรองภาษี ใบอนุญาตการส่งออก

(๒) เพิ่มอำนาจให้หอการค้าสามารถทำความตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐได้

(๓) เพิ่มอำนาจให้หอการค้าสามารถจัดตั้งศูนย์ใกล้เคียงและประสานขอพิพาททางการค้าของสมาชิกได้

ประเด็นที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมการเลิกหอการค้าโดยมติที่ประชุมใหญ่ให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น จากเดิมที่กำหนดให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก เปลี่ยนไปเป็นให้ใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกหอการค้าทั้งหมด

ประเด็นที่ ๓ ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติให้ทันสมัยและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่การดำเนินงานของหอการค้า ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ และสร้างความเข้มแข็งให้ภาคธุรกิจของประเทศไทยในเวทีการค้าโลกมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
หอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย
สนับสนุนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

(๑) เนื่องจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีบทบาทในฐานะที่เป็นสถาบันในคณะกรรมการร่วม
ภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
และสมาคมธนาคารไทย อันเป็นสถาบันหลักภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้า การอุตสาหกรรม
และการเงินของประเทศ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการเป็นศูนย์รวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นเอกภาพ
ของภาคธุรกิจเอกชน เกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการค้าและเศรษฐกิจ และเสนอแนะ
ต่อคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) และหน่วยราชการ
ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ โดยตรง เพื่อประกอบการพิจารณาในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
หรือกำหนดเป็นนโยบาย หรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติ

ดังนั้น การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดหน้าที่และอำนาจเพิ่มเติมให้แก่
หอการค้า จึงเป็นการดำเนินการที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่
หอการค้า ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมาตรฐานการค้าของทุกภูมิภาค อันจะ
ส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

(๒) การกำหนดให้หอการค้าทำหน้าที่เป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาท
ทางการค้า เป็นการยกระดับระบบอนุญาโตตุลาการการค้าไทยให้เข้าสู่ความเป็นมาตรฐานสากล
ตามที่หอการค้านานาชาติ (ICC) แห่งกรุงปารีสกำหนดไว้ โดยจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งทางการค้า
ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างแน่นอน นอกจากนี้ การดำเนินงานของสถาบันอนุญาโตตุลาการการค้า
ไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการหอการค้า อันเป็นหลักประกันความยุติธรรม
ที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่คู่กรณีได้เป็นอย่างดี จึงกล่าวได้ว่า การเพิ่มอำนาจให้แก่หอการค้าในเรื่องนี้
เป็นการสร้างจุดแข็งให้แก่ระบบอนุญาโตตุลาการการค้าไทย

ส่วนการกำหนดให้หอการค้าสามารถจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้นั้น จะอำนวยความสะดวก
ประโยชน์ให้คู่กรณีมีโอกาสระงับข้อพิพาทได้ก่อนการส่งข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาชี้ขาด

นอกจากนี้ การกำหนดให้หอการค้าเป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาท
ทางการค้า และจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยและระงอมข้อพิพาท ยังเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
และกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

๓. ข้อสังเกตเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๑) การกำหนดให้หอการค้ามีอำนาจออกใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า (Certificate of Origin) นั้น ควรต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียด ในการพิจารณาให้ความยอมรับคอบรัดกุมเพื่อออกใบรับรองฯ ด้วย มิฉะนั้นแล้ว กระบวนการออกใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้าของประเทศไทย จะไม่มีมาตรฐานและขาดความน่าเชื่อถือ

๒) การกำหนดให้หอการค้ามีอำนาจกำหนดมาตรฐานแห่งคุณภาพของสินค้า รวมทั้งตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ควรต้องกำหนดให้หอการค้ามีงบประมาณ เจ้าหน้าที่ และอุปกรณ์ที่เพียงพอ สำหรับการดำเนินการดังกล่าว เพื่อปกป้องตลาดในเขตการค้าเสรี (FTA) มิให้ประเทศคู่ค้านำสินค้าอันตราย หรือด้อยคุณภาพเข้ามาขายในประเทศไทยด้วย

อย่างไรก็ตาม สำหรับการกำหนดมาตรฐานแห่งคุณภาพสินค้านี้ ควรต้องเป็นการกำหนดมาตรฐานในเรื่องที่ไม่ซ้ำซ้อนกับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) รวมทั้งมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่รับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

๓) การกำหนดให้การเลิกหอการค้าโดยมติที่ประชุมใหญ่ โดยให้ใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด นั้น ควรต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าเป็น “สมาชิกหอการค้าทั้งหมดที่อยู่ในที่ประชุม” เท่านั้น เพราะมิฉะนั้นจะทำให้การเลิกหอการค้า ไม่สามารถกระทำได้

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๐๗ เสียง ไม่รับหลักการ ๓ เสียง และงดออกเสียง ๓ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการวิสามัญ มีกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒
ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓
https://library2.parliament.go.th/giventake/content_hr/hr25/090263.pdf

๒. เอกสารประกอบการพิจารณา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕
ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓
<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/565945>

๓. บันทึกการประชุม ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓
http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9565&mid=4229

๔. บันทึกการประชุม ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9652&mid=4244

๕. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภา
ผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9656&mid=4244

